

- Ruim 1.800 doden per jaar
- Dagelijks gemiddeld vijf suïcides
- Jaarlijks 50.000-100.000 suïcidepogingen
- Elke suïcide raakt 135 mensen
- Jaarlijks 250.000 nabestaanden
- 2x zoveel mannen als vrouwen
- 1e doodsoorzaak onder adolescenten
- Elke suïcide kost de samenleving € 1,5 - 2,6 miljoen

Geachte informateur,

7 april 2021

Suïcidepreventie in Nederland staat nu, in coronatijd, op een kruispunt. Het nieuwe kabinet heeft de kans en de verantwoordelijkheid om door te pakken en onze maatschappij robuuster te maken wat betreft suïcidepreventie en mentale gezondheid. Stel niet alleen een landelijk preventieakkoord Mentale Gezondheid vast, maar borg wat er al gebeurt aan het voorkomen van suïcides, juist nu! En kies voor een aanpak voorzien van structurele financiering, zodat we investeren en niet desinvesteren.

Borg suïcidepreventie, juist nu in coronatijd:

1. regel structurele financiële continuïteit en stabiliteit voor 113
2. neem de steun voor het wetsvoorstel op in het regeerakkoord
3. laat ook OCW en SZW nu (financiële) verantwoordelijkheid nemen

1. Regel **structurele** financiële continuïteit en stabiliteit voor 113

Zonder besluit halveert de instellingssubsidie van Stichting 113 Zelfmoordpreventie in 2022. Dat betekent **geen gehoor voor 5 op de 6 suïcidale mensen** die onze anonieme en digitale hulplijn proberen te bereiken! Voorkom afbraak van wat er nu is qua suïcidepreventie en geef uitvoering aan de motie Dik-Faber¹: regel structurele financiële continuïteit en stabiliteit voor 113.

2. Laat momentum van Kamerbrede steun wetsvoorstel niet verloren gaan

Bouw verder aan duurzame suïcidepreventie en daarmee aan preventie van ernstige mentale problematiek. Borg en verbreed de verantwoordelijkheid voor suïcidepreventie naar andere ministeries en naar gemeenten, inclusief de financiering ervan. Neem het [Wetsvoorstel integrale suïcidepreventie](#) op in het regeerakkoord, er is al een meerderheid in de Kamer, waaronder de door D66 toegezegde steun. De vorige VVD-fractie heeft het wetsvoorstel een positief advies meegegeven.

3. Nu doorpakken: *It takes a society to prevent a suicide*

Met de derde Landelijke Agenda Suïcidepreventie (2021-2025) zijn we er nog niet. Het trainen van professionals in de sociaaleconomische sector is weliswaar geagendeerd, maar vooralsnog niet gedekt door middelen. Hier ligt een taak voor het ministerie van SZW. Naast VWS dient ook OCW middelen ter beschikking te stellen voor depressie- en suïcidepreventie in het onderwijs (STORM²). Want veel jongeren krijgen het de komende jaren heel zwaar, meer scholen moeten de tools krijgen om op tijd in te grijpen. Dat kan, door ook SZW en OCW nog in deze regeerperiode financieel te laten bijdragen aan de Landelijke Agenda Suïcidepreventie.

*Alleen SAMEN kunnen
we suïcides voorkomen!*

Monique Kavelaars
Voorzitter rvb 113 Zelfmoordpreventie

¹ Kamerstukken II, 2020/21, 25424, nr. 568, motie van het lid Dik-Faber c.s. Ter uitvoering van de motie wordt op moment van schrijven onderzocht welk niveau van financiering passend is bij de ambities op het terrein van suïcidepreventie (rapport rond eind maart naar Kamer).

² Strong Teens and Resilient Minds: bewezen effectieve preventie van depressie en suïcide bij adolescenten.

113 zelfmoord preventie

Feiten over zelfdoding in Nederland

- Ruim 1.800 doden per jaar
- Dagelijks gemiddeld vijf suïcides
- Jaarlijks 50.000-100.000 suïcidepogingen
- Elke suïcide raakt 135 mensen
- Jaarlijks 250.000 nabestaanden
- 2x zoveel mannen als vrouwen
- 1e doodsoorzaak onder adolescenten
- Elke suïcide koste de samenleving € 1,5 - 2,6 miljoen

Vereiste middelen om op te nemen in het regeerakkoord, op jaarbasis

ad 1. Regel structurele financiële continuïteit en stabiliteit voor 113:

- o € 10 mio minimaal plus de autonome groei van de hulpvraag bij de anonieme hulplijn

ad 2. Laat momentum van Kamerbrede steun voor wetsvoorstel niet verloren gaan:

- o € 10 mio voor het Gemeentefonds, ofwel zo'n 60 cent per inwoner
- o € 1,2 mio voor communicatiestrategie en onderzoeksprogramma suïcidepreventie

ad 3. *It takes a society to prevent a suicide*, voorzie in deze kabinetsperiode in:

- o € 0,5 mio: Gatekeeperstraining voor 5.000 professionals in de sociaaleconomische sector, zoals schulphulpverleners en deurwaarders
- o € 1,5 mio: bijdrage STORM door OCW, gelijk aan bijdrage VWS

Initiatiefwetgeving suïcidepreventie

Suïcidepreventie geeft invulling aan recht op leven en recht op zorg:
Deze wetgeving geeft invulling aan het recht op leven en recht op zorg (o.a. EVRM, VN-Kinderrechtenverdrag).
Invulling van die rechten is een noodzakelijke voorwaarde voor het genot van alle andere grondrechten.

Centrale overheidstaak

- De minister VWS stelt het beleid vast
- MinVWS betreft andere ministers in relatie tot hun portefeuille, zoals:
 - IenW, bijv. voor ProRail
 - LNV, bijv. voor agrariërs
 - OCW, bijv. voor studenten en leerlingen
 - SZW, bijv. voor werknemers
- De overheid mobiliseert steun en partners breed in de maatschappij:
 - Scholen
 - Sociaaleconomische sector
 - Zorg, GGD
 - Media

Structureel

- Het suïcidepreventiebeleid bestaat in elk geval uit een aantal vaste instrumenten in te vullen naar de actuele behoefte:
- 24 uren hulplijn: gratis en anonieme, onafhankelijke hulplijn voor mensen die willen praten over (hun) suïcidaliteit.
 - Landelijke Agenda Suïcidepreventie: implementatie integrale aanpak.
 - Communicatiestrategie Suïcidepreventie: bespreekbaar maken is een essentiële voorwaarde.
 - Onderzoeksprogramma Suïcidepreventie: kennis over suïcidale proces, effectieve interventies en behandelingen en implementatie.

Lokale overheidstaak

- De verantwoordelijkheid van gemeenten voor suïcidepreventie beleid wordt geëxpliciteerd.
- Gemeenten worden verplicht beleid te voeren voor suïcidepreventie, maar mogen dat zelf invullen.
- Het gemeentelijke suïcidepreventiebeleid gaat mee in de cyclus van de nota gemeentelijk gezondheidsbeleid.
- Zo kan lokale suïcidepreventie worden aangepast per gemeente, afhankelijk van de behoefte en de sociale kaart.

Samen

- Bij suïcidaliteit wordt nu vaak naar de GGZ gekeken. Maar heeft iemand eenmaal de GGZ nodig, dan is er al veel gebeurd. Het meest effectief is hulp en ingrijpen nog voor die tijd.
- Iedereen kan helpen om zelfmoord te voorkomen.
- Iedereen heeft wel een familie, buurman, patiënt, leerling of kennis die kampt met suïcidaliteit. Daarom de wezenlijke opdracht voor overheden om mensen in staat te stellen het gesprek over suïcidaliteit te (durven) voeren en hen op deze manier te mobiliseren.

Suïcidepreventiebeleid komt in de Wet publieke gezondheid te staan (Wpg)

- Het gaat om het opnemen van een aantal artikelen in de Wpg.
- De Wpg leent zich goed voor het opnemen van plichten voor gemeenten als voor de centrale overheid, zo wordt aangesloten bij de cyclus van de landelijke en lokale nota gezondheidsbeleid.
- De Wpg bevat ook al dergelijke bepalingen voor specifieke onderwerpen, zoals voor kankeronderzoek en prenatale screening.

Onderscheid wetgeving vrijwillig levenseinde

- Suïcidepreventie richt zich op mensen die eenzaam en radeloos sterven door zelfdoding, met vaak gevaar voor de omgeving en nabestaanden die achterblijven met veel vragen.
- Volgens de wettelijke eisen uitgevoerde euthanasie en hulp bij zelfdoding worden daarmee nadrukkelijk uitgezonderd, daarvoor is Euthanasiewet (de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding).
- Ook volgens het Wetvoorstel voltooid leven moet zorgvuldig worden getoetst of de persoon die het verzoek om hulp bij zelfdoding doet, in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake en of het verzoek vrijwillig, weloverwogen en duurzaam is. Dit staat dus haaks op eenzaam en radeloos zelfmoord plegen.

Kerncijfers suïcide:

- Ruim 1.800 doden per jaar
- Dagelijks gemiddeld vijf suïcides
- Jaarlijks 50.000-100.000 suïcideopogingen
- Elke suïcide raakt 135 mensen
- Jaarlijks 250.000 nabestaanden
- 2x zoveel mannen als vrouwen
- 1e doodsoorzaak onder adolescenten
- Elke suïcide kostte de samenleving € 1,5 - 2,6 miljoen